

การศึกษาความพร้อมของสถานประกอบการ ตามแนวทางสหกิจศึกษาและการศึกษา
เชิงบูรณาการกับการทำงาน ในมุมมองอาจารย์นิเทศก์ และนักศึกษา:
กรณีศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตภูเก็ต

Readiness of Corporations According to Cooperative and Work-Integrated
Education in the Perspectives of University Supervisors and Students:
A Case Study of Prince of Songkla University, Phuket Campus

กมลวรรณ แสงทอง¹ และ ณัฐพงศ์ ทองเทพ^{2*}

Kamonwan Sangtong¹ and Nattapong Tongtep^{2*}

(Received: February 2, 2024; Revised: March 19, 2024; Accepted: March 21, 2024)

บทคัดย่อ

กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม มีนโยบายส่งเสริมให้สถาบันอุดมศึกษา
ร่วมมือกับสถานประกอบการในการจัดหลักสูตรสหกิจศึกษาและการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการกับการทำงาน
(Cooperative and Work Integrated Education: CWIE) เพื่อนำไปสู่การผลิตบัณฑิตที่มีศักยภาพและ
สมรรถนะสูง และตอบสนองต่อความคาดหวังของสถานประกอบการ งานวิจัยนี้จึงมีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษา
ความพร้อมของสถานประกอบการ ตามแนวทาง CWIE และ 2) เพื่อเปรียบเทียบความพร้อมของสถาน
ประกอบการในมุมมองอาจารย์นิเทศก์ และนักศึกษา โดยรวบรวมผลจากแบบประเมินความพร้อมของสถาน
ประกอบการในเครือข่ายของ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตภูเก็ต ซึ่งคุณภาพของเครื่องมือผ่านการ
ตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญ โดยประชากรการวิจัย ประกอบด้วย อาจารย์นิเทศก์ 64 คน และนักศึกษา 164 คน
เป็นข้อมูลทุติยภูมิ นำมาประมวลผลตามหลักสถิติเชิงพรรณนา ด้วยการแจกแจงร้อยละความถี่ และหาค่าเฉลี่ย
ผลการวิจัย พบว่า ภาพรวมของความพร้อมของสถานประกอบการตามแนวทาง CWIE ในมุมมองอาจารย์
นิเทศก์ และนักศึกษายู่ในระดับสูงที่สุด ผลการเปรียบเทียบความพร้อมของสถานประกอบการ ตามแนวทาง
CWIE ในมุมมองอาจารย์นิเทศก์ และนักศึกษา มีความเห็นไปในทิศทางเดียวกันว่าสถานประกอบการมีความ
พร้อมเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะในเรื่องการมอบหมายงานและนิเทศงานของพี่เลี้ยงที่มีความเป็นมืออาชีพสูง

คำสำคัญ สหกิจศึกษาและการศึกษาเชิงบูรณาการกับการทำงาน สถานประกอบการ อาจารย์นิเทศก์
ผู้นิเทศงาน ความพร้อม

¹ นักวิชาการอุดมศึกษาชำนาญการ งานสนับสนุนวิชาการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตภูเก็ต

² อาจารย์ วิทยาลัยการคอมพิวเตอร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตภูเก็ต

¹ Higher Educational Officer (Professional Level), Academic Support Division, Prince of Songkla
University, Phuket Campus

² Assistant Professor, College of Computing, Prince of Songkla University, Phuket Campus

* Corresponding Author Email: nattapong.t@phuket.psu.ac.th

Abstract

The Ministry of Higher Education, Science, Research and Innovation has a policy to promote collaboration between educational institutions and corporations in implementing cooperative and work-integrated education (CWIE) programs in order to produce graduates with high potential and competence, meeting the expectations of the corporation sector. The research aimed to: 1) study the readiness of corporations according to CWIE, and 2) compare the readiness in the perspectives of university supervisors and students. The study collected the readiness assessment results from corporations affiliated with Prince of Songkla University, Phuket Campus. The quality of the research tool was verified by experts. The research population consisted of 64 university supervisors and 164 students. Secondary data were analyzed statistically, utilizing frequency distributions and means. The findings indicated that the overall readiness of corporations in the context of CWIE, in the perspectives of both university supervisors and students, was at the highest level. The comparison of corporation readiness in the perspectives of university supervisors and students showed a unanimous opinion that corporations were highly prepared, especially in terms of task assignment and professional mentorship.

Keywords: Cooperative and Work Integrated Education: CWIE, corporations, university supervisor, mentor, readiness

บทนำ

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566-2570) มีเป้าหมายในการขับเคลื่อนให้ประเทศไทยมีพื้นที่และเมืองอัจฉริยะ และนโยบายรัฐบาล มีการขับเคลื่อน เพื่อให้เกิดความร่วมมือจากภาครัฐ เอกชน และสถาบันการศึกษา ซึ่งเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนการพัฒนาเพื่อเชื่อมโยงให้เกิดมูลค่าเพิ่มของห่วงโซ่อุปทาน สำหรับการพัฒนาเมืองที่สำคัญที่สุด เป็นเรื่องการบูรณาการการดำเนินงานของภาครัฐ และการมีส่วนร่วมของภาคส่วนต่าง ๆ ตั้งแต่การร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมดำเนินการ และร่วมติดตามประเมินผล (Office of the National Economic and Social Development Council [NESDC], 2023) และ ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา สถาบันอุดมศึกษาซึ่งเป็นหน่วยผลิตกำลังคนออกไปทำงานพัฒนาประเทศในภาคส่วนต่าง ๆ เมื่อต้องเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงในโลกยุคใหม่ที่สภาพแวดล้อมทางธุรกิจการค้ามีการเปลี่ยนแปลง ไม่ว่าจะเป็นได้รับผลกระทบจากความก้าวหน้าของเทคโนโลยี การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางเศรษฐกิจ สังคม ประชากร สิ่งแวดล้อม รวมทั้งโรคระบาด การเข้าถึงความต้องการและการสร้างความร่วมมือกับผู้ใช้บัณฑิตจึงเป็นความท้าทายอย่างมากต่อสถาบันอุดมศึกษา กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม มีนโยบายส่งเสริมให้สถาบันอุดมศึกษาร่วมมือกับสถานประกอบการในการจัดหลักสูตรสหกิจศึกษาและการจัดการศึกษา

เชิงบูรณาการกับการทำงาน (Cooperative and Work Integrated Education: CWIE) ให้มีคุณภาพเป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด เพื่อนำไปสู่การผลิตบัณฑิตที่มีศักยภาพและสมรรถนะสูง (Ministry of Higher Education, Science, Research and Innovation [MHESI], 2022)

สหกิจศึกษาและการศึกษาเชิงบูรณาการกับการทำงาน (Cooperative and Work Integrated Education: CWIE) เกิดขึ้นครั้งแรกในปี พ.ศ. 2449 ที่มหาวิทยาลัยซินซินแนติ สหรัฐอเมริกา เมื่อ Herman Schneider ได้เสนอแนะแนวความคิดการเสริมสร้างประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรวิศวกรรมศาสตร์ ที่เรียกว่า “แผนสหกิจศึกษา” ซึ่งแนวคิดดังกล่าวได้รับความสนใจโดยเฉพาะในภูมิภาคเอเชีย (Karsten, 2018) CWIE ประกอบด้วยผู้ที่เกี่ยวข้อง 3 กลุ่ม ได้แก่ นักศึกษา สถานประกอบการ และสถาบันอุดมศึกษา ซึ่งตลอดระยะเวลา 25 ปีที่ผ่านมา มีการศึกษาวิจัยเพื่อสำรวจปัญหาของ 3 กลุ่ม ที่อยู่ในกระบวนการ CWIE เพื่อให้สถาบันอุดมศึกษาผลิตบัณฑิตให้ตรงตามความคาดหวังของสถานประกอบการมากที่สุด (Hurd and Hendy, 1997) กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ตระหนักถึงความสำคัญของการผลิตบัณฑิตให้มีสมรรถนะพร้อมสู่โลกแห่งการทำงานจริง โดยการสนับสนุนให้สถาบันอุดมศึกษา จัดสหกิจศึกษา (Cooperative Education) ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2545 (The Commission on Higher Education Standards [CHES], 2022) CWIE เป็นระบบการศึกษาที่ผสมผสานการเรียนกับการทำงานเพื่อให้บัณฑิตพร้อมปฏิบัติงานได้ทันทีที่สำเร็จการศึกษา ถือเป็นพันธกิจสัมพันธ์ (Engagement) ระหว่างสถาบันอุดมศึกษาและสถานประกอบการ เพื่อพัฒนาคุณภาพบัณฑิตตามมาตรฐานวิชาการและมาตรฐานวิชาชีพตรงตามความต้องการของตลาดแรงงานและสถานประกอบการ (Srisa-an, 2021)

Stock Exchange of Thailand (2023) ได้จัดโครงสร้างกลุ่มอุตสาหกรรมของบริษัทจดทะเบียนเพื่อให้บริษัทที่ประกอบธุรกิจใกล้เคียงกันได้อยู่ในหมวดเดียวกัน เพื่อความเหมาะสมในการเปรียบเทียบระหว่างกัน โดยแบ่งกลุ่มอุตสาหกรรมออกเป็น 8 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร (agro & food industry), กลุ่มสินค้าอุปโภคบริโภค (consumer products), กลุ่มธุรกิจการเงิน (financials), กลุ่มสินค้าอุตสาหกรรม (industrials), กลุ่มอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง (property & construction), กลุ่มทรัพยากร (resources), กลุ่มบริการ (services), และกลุ่มเทคโนโลยี (technology)

จากการศึกษาผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้ศึกษาผลงานวิจัยของ Sangtong and Tongtep (2023) ได้ศึกษาศักยภาพของนักศึกษาสหกิจศึกษาในมุมมองของสถานประกอบการต่อการพัฒนางาน CWIE กรณีศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตภูเก็ต ผลการวิจัย พบว่า ทักษะทางสังคม และทักษะทางด้านความรู้ ความสามารถในการวิชาชีพ จากมุมมองของสถานประกอบการ อยู่ในระดับมาก แสดงให้เห็นว่าสถานประกอบการเล็งเห็นถึงศักยภาพของนักศึกษาสหกิจศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตภูเก็ต สามารถตอบสนองต่อความต้องการของตลาดแรงงานได้เป็นอย่างดี ผลงานวิจัยของ Karaket (2013) ได้ศึกษาความคิดเห็นของสถานประกอบการที่มีต่อศักยภาพของนักศึกษาสหกิจศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร พบว่า ด้านผลสำเร็จของงาน ด้านความรู้ความสามารถ ด้านความรับผิดชอบหน้าที่ และด้านลักษณะส่วนบุคคล อยู่ในระดับมากทุกด้าน

จากความเป็นมาข้างต้น และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง มีผลงานวิจัยที่ศึกษาศักยภาพและสมรรถนะของนักศึกษาในการปฏิบัติงานสหกิจศึกษาในสถานประกอบการ ว่านักศึกษามีศักยภาพและสมรรถนะอยู่ในระดับที่สามารถปฏิบัติงานในสถานประกอบการได้อย่างมีประสิทธิภาพหรือไม่ หลักสูตรของสถาบันอุดมศึกษามีเนื้อหาภาคทฤษฎีที่เพียงพอหรือไม่ต่อการปฏิบัติงานของนักศึกษา เพื่อเปิดโอกาสให้สถานประกอบการทั้งภาครัฐ และเอกชน ได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพบัณฑิตให้มีศักยภาพและสมรรถนะสูง สถานประกอบการที่เข้าร่วม CWIE จำเป็นต้องมีความพร้อม เพื่อให้สอดคล้องตามหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติในการบริหารจัดการความร่วมมือของสถานประกอบการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตภูเก็ต สามารถแบ่งสถานประกอบการสหกิจศึกษาตามโครงสร้างกลุ่มอุตสาหกรรม ได้ 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มเทคโนโลยี กลุ่มบริการ และกลุ่มทรัพยากร ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาความพร้อมของสถานประกอบการ ตามแนวทางการดำเนินงานสหกิจศึกษาและการศึกษาเชิงบูรณาการกับการทำงาน ในมุมมองอาจารย์นิเทศก์ และนักศึกษากรณีศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตภูเก็ต และผลการวิจัยที่ได้สามารถต่อยอดให้หน่วยงานที่รับผิดชอบงานด้าน CWIE ระดับวิทยาเขตและหลักสูตรภายในคณะ/วิทยาลัย ของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตภูเก็ต นำข้อมูลไปใช้เตรียมความพร้อมนักศึกษาหรือพัฒนาหลักสูตรให้ได้บัณฑิตที่มีคุณลักษณะหรือทักษะที่พึงประสงค์ เป็นไปตามความต้องการของตลาดแรงงานต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความพร้อมของสถานประกอบการ ตามแนวทาง CWIE
2. เพื่อเปรียบเทียบความพร้อมของสถานประกอบการ ตามแนวทาง CWIE ในมุมมองอาจารย์นิเทศก์ และนักศึกษา

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

งานวิจัยนี้ได้รวบรวมผลการประเมินความพร้อมของสถานประกอบการ โดยมีผู้ประเมิน ดังแสดงในตาราง 1 ข้อมูลดังกล่าวได้รับจากช่วงการนิเทศนักศึกษาสหกิจศึกษา ประจำปีการศึกษา 2565 มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตภูเก็ต ซึ่งคณะ/วิทยาลัย ที่มีนักศึกษาออกปฏิบัติงานสหกิจศึกษา

ตาราง 1 ข้อมูลจำนวนสถานประกอบการ อาจารย์นิเทศก์และนักศึกษาที่เข้าร่วม CWIE มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตภูเก็ต ประจำปี 2565

คณะ/วิทยาลัย	สถานประกอบการ (แห่ง)	อาจารย์นิเทศก์ (คน)	นักศึกษา (คน)
คณะการบริการและการท่องเที่ยว	44	27	65
คณะเทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม	25	13	38
วิทยาลัยการคอมพิวเตอร์	35	24	61
รวม	104	64	164

จากตาราง 1 พบว่า จำนวนสถานประกอบการ อาจารย์นิเทศก์ และนักศึกษา ที่เข้าร่วม CWIE มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตภูเก็ต ประจำปี 2565 พบว่า มีสถานประกอบการ จำนวน 104 แห่ง อาจารย์นิเทศก์ จำนวน 64 คน และนักศึกษา จำนวน 164 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบประเมินความพร้อมของสถานประกอบการ ซึ่งแบบประเมินดังกล่าวอยู่ในกระบวนการการนิเทศนักศึกษา มีผู้ประเมินโดยอาจารย์นิเทศก์ และนักศึกษา ซึ่งผ่านการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือการวิจัยจากผู้เชี่ยวชาญเรียบร้อยแล้ว โดยมีระดับความพร้อม 5 ระดับ คือ 5 = มากที่สุด 4 = มาก 3 = ปานกลาง 2 = น้อย และ 1 = น้อยที่สุด ตามลำดับ และแบบประเมินดังกล่าวประกอบด้วย 5 ด้านในการประเมิน ดังแสดงในตาราง 2

ตาราง 2 ประเด็นสำหรับการประเมินระดับความพร้อมของสถานประกอบการสหกิจศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตภูเก็ต ตามหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติเพื่อส่งเสริมการจัดหลักสูตร CWIE พ.ศ. 2565 (แนวปฏิบัติในการบริหารจัดการความร่วมมือของสถานประกอบการ)

ลำดับ ที่	หัวข้อการประเมินของ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตภูเก็ต	หลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติเพื่อส่งเสริมการจัดหลักสูตร CWIE พ.ศ. 2565 (แนวปฏิบัติในการบริหารจัดการความร่วมมือ ของสถานประกอบการ)
1	ความเข้าใจในปรัชญาของสหกิจศึกษา	สร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวคิด กระบวนการทำงาน มาตรฐานและประโยชน์ CWIE ให้แก่ผู้บริหาร บุคลากร และเจ้าหน้าที่ของสถานประกอบการ
2	การจัดการ และสนับสนุน 2.1 การให้คำแนะนำดูแลนักศึกษา มีการ ปฐมนิเทศ 2.2 ความพร้อมของอุปกรณ์เครื่องมือสำหรับ นักศึกษา	จัดให้มีความพร้อมด้านสภาพแวดล้อม อาชีวอนามัยและความปลอดภัยในการปฏิบัติงาน ระบบการรายงานตัวและระบบรายงานการปฏิบัติงาน รวมทั้งมีเครื่องมือและเทคโนโลยีที่ทันสมัย เพื่อให้นักศึกษาใช้ในการปฏิบัติงานอย่างเหมาะสม และปฐมนิเทศให้นักศึกษาที่มาปฏิบัติงานได้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับองค์กร
3	ปริมาณงานที่นักศึกษาได้รับ	มอบหมายภาระงานให้นักศึกษาเสมือนเป็นพนักงานชั่วคราวเต็มเวลา
4	คุณภาพและคุณลักษณะงาน 4.1 งานที่ได้รับมอบหมายตรงกับตำแหน่งงานที่ สถานประกอบการเสนอ 4.2 งานที่ได้รับมอบหมายตรงกับความสนใจ ของนักศึกษา 4.3 ความเหมาะสมของหัวข้อรายงาน	มอบหมายภาระงานหรือโครงการที่ตรงตามสาขาวิชาของนักศึกษาที่มาปฏิบัติงาน

ตาราง 2 (ต่อ)

ลำดับ ที่	หัวข้อการประเมินของ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตภูเก็ต	หลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติเพื่อส่งเสริมการจัดหลักสูตร CWIE พ.ศ. 2565 (แนวปฏิบัติในการบริหารจัดการความร่วมมือ ของสถานประกอบการ)
5	การมอบหมายงานและนิเทศงานของพี่เลี้ยงในสถาน ประกอบการ 5.1 มีพี่เลี้ยงดูแลนักศึกษาตั้งแต่วันแรกที่เข้ามา 5.2 พี่เลี้ยง มีความรู้และประสบการณ์วิชาชีพ 5.3 พี่เลี้ยง มีเวลาให้คำปรึกษาและสอนงาน 5.4 การให้ความสำคัญต่อการประเมินผลการ ปฏิบัติงาน	จัดให้มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างนักศึกษา คณาจารย์นิเทศ และผู้นิเทศงาน ในเรื่องของปัญหาและ แนวทางการปฏิบัติงาน พี่เลี้ยงติดตามความก้าวหน้าการ พัฒนาสมรรถนะของนักศึกษาจากการปฏิบัติงาน มีการ ปรับปรุงในกรณีที่นักศึกษายังไม่เกิดสมรรถนะตามที่กำหนด ประเมินผลการปฏิบัติงานของนักศึกษา และรวบรวมข้อมูล เพื่อนำเสนอต่อสถาบันอุดมศึกษา

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

งานวิจัยนี้ เป็นการนำข้อมูลทุติยภูมิ (secondary data) ที่ได้จากผลการประเมินการนิเทศ
นักศึกษาสหกิจศึกษา ในการวัดระดับความพร้อมของสถานประกอบการ โดยอาจารย์นิเทศก์ และนักศึกษา
ในปีการศึกษา 2565 มาวิเคราะห์ความพร้อมของสถานประกอบการในการดำเนินงานด้าน CWIE
กับมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตภูเก็ต โดยแสดงจำนวนผู้ตอบแบบประเมิน ในตาราง 3

ทั้งนี้ แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยรวบรวมมาจากเว็บไซต์การประกันคุณภาพ (EdPEX) ของ
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตภูเก็ต (PSU Phuket, 2023) ประกอบด้วย

- ข้อมูลผลการฝึกงาน/สหกิจศึกษาของนักศึกษา คณะการบริการและการท่องเที่ยว
- ข้อมูลผลการฝึกงาน/สหกิจศึกษาของนักศึกษา คณะเทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม
- ข้อมูลผลการฝึกงาน/สหกิจศึกษาของนักศึกษา วิทยาลัยการคอมพิวเตอร์

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 ผู้วิจัยนำข้อมูลทุติยภูมิที่รวบรวมได้มาวิเคราะห์และประมวลผล เพื่อหาค่าสถิติต่าง ๆ โดยใช้
เกณฑ์การแปลความหมาย ดังนี้ (Wongrattana, 2018)

- ค่าเฉลี่ย 4.50 - 5.00 มีความพร้อมในระดับมากที่สุด จัดอยู่ในระดับ A
- ค่าเฉลี่ย 3.50 - 4.49 มีความพร้อมในระดับมาก จัดอยู่ในระดับ B
- ค่าเฉลี่ย 2.50 - 3.49 มีความพร้อมในระดับปานกลาง จัดอยู่ในระดับ C
- ค่าเฉลี่ย 1.50 - 2.49 มีความพร้อมในระดับน้อย จัดอยู่ในระดับ D
- ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.49 มีความพร้อมในระดับน้อยที่สุด จัดอยู่ในระดับ E

4.2 ตรวจสอบข้อมูลผลการประเมินการนิเทศนักศึกษาสหกิจศึกษา ในการวัดระดับความพร้อม
ของสถานประกอบการ

4.3 ปรับข้อมูลจากผลการประเมินคุณภาพสถานประกอบการ นำมาหาค่าเฉลี่ย (mean)
ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) ในภาพรวมของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตภูเก็ต

4.4 พิจารณาประเด็นการใช้ข้อมูลส่วนบุคคล ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 Chintrakulchai (2021) ได้กล่าวว่า ข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยต้องไม่สามารถระบุไปถึงตัวบุคคลได้ ไม่ว่าจะทางตรงหรือทางอ้อม และไม่เป็นข้อมูลส่วนบุคคลที่ละเอียดอ่อน

4.5 นำข้อมูลมาประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูล ด้วยสถิติเชิงพรรณนา (descriptive statistics) แจกแจงความถี่ (frequency) ค่าเฉลี่ย (mean)

4.6 สรุปผลการศึกษา และวางแผนการทำวิจัยในอนาคต

ผลการวิจัย

จากผลการศึกษาความพร้อมของสถานประกอบการ ตามแนวทาง CWIE ในมุมมองอาจารย์นิเทศก์ และนักศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตภูเก็ต สรุปผลการศึกษาได้ดังนี้

1. ผลการศึกษาความพร้อมของสถานประกอบการ ตามแนวทาง CWIE

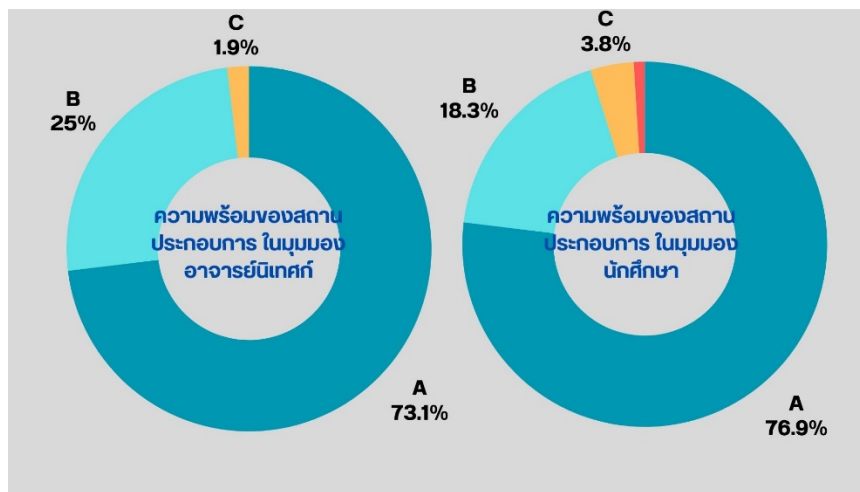
ผู้วิจัย ได้วิเคราะห์ความพร้อมของสถานประกอบการ ตามแนวทาง CWIE ในมุมมองอาจารย์นิเทศก์ และนักศึกษา โดยแสดงระดับความพร้อมของสถานประกอบการเป็นระดับ A-E

ตาราง 3 ความพร้อมของสถานประกอบการ ตามแนวทาง CWIE ในมุมมองอาจารย์นิเทศก์ และนักศึกษา โดยแสดงระดับสถานประกอบการ A-E

ระดับ	สถานะผู้ประเมิน	จำนวนสถานประกอบการ ตามระดับความพร้อม (แห่ง)			รวม
		คณะกรรมการบริการ และการท่องเที่ยว	คณะเทคโนโลยี และสิ่งแวดล้อม	วิทยาลัยการ คอมพิวเตอร์	
A	อาจารย์นิเทศก์	28	16	32	76
	นักศึกษา	32	20	28	80
B	อาจารย์นิเทศก์	15	8	3	26
	นักศึกษา	8	4	7	19
C	อาจารย์นิเทศก์	1	1	0	2
	นักศึกษา	3	1	0	4
D	อาจารย์นิเทศก์	0	0	0	0
	นักศึกษา	1	0	0	1
E	อาจารย์นิเทศก์	0	0	0	0
	นักศึกษา	0	0	0	0

จากตาราง 3 ผลการวิเคราะห์ความพร้อมของสถานประกอบการ ตามแนวทาง CWIE ในมุมมองอาจารย์นิเทศก์ และนักศึกษา พบว่า อาจารย์นิเทศก์ จำนวน 64 คน เห็นว่า สถานประกอบการมีความพร้อมในภาพรวม ระดับ A จำนวน 76 แห่ง ระดับ B จำนวน 26 แห่ง และระดับ C จำนวน 2 แห่ง สำหรับ ระดับ D และ E ไม่ปรากฏ

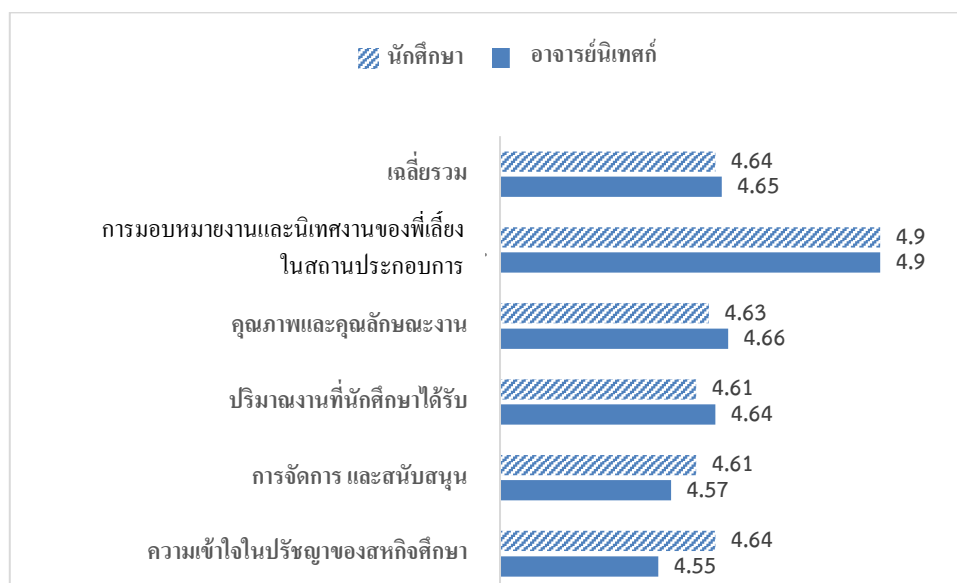
นักศึกษา จำนวน 164 คน เห็นว่า สถานประกอบการมีความพร้อมในภาพรวม ระดับ A จำนวน 80 แห่ง ระดับ B จำนวน 19 แห่ง ระดับ C จำนวน 4 แห่ง และระดับ D จำนวน 1 แห่ง สำหรับ E ไม่ปรากฏ สามารถแสดงสัดส่วนอัตราร้อยละ ดังภาพ 1

ภาพ 1 ระดับความพร้อมของสถานประกอบการ ในมุมมองอาจารย์นิเทศก์ และนักศึกษา

2. ผลการเปรียบเทียบความพร้อมของสถานประกอบการ ตามแนวทาง CWIE ในมุมมองอาจารย์นิเทศก์ และนักศึกษา

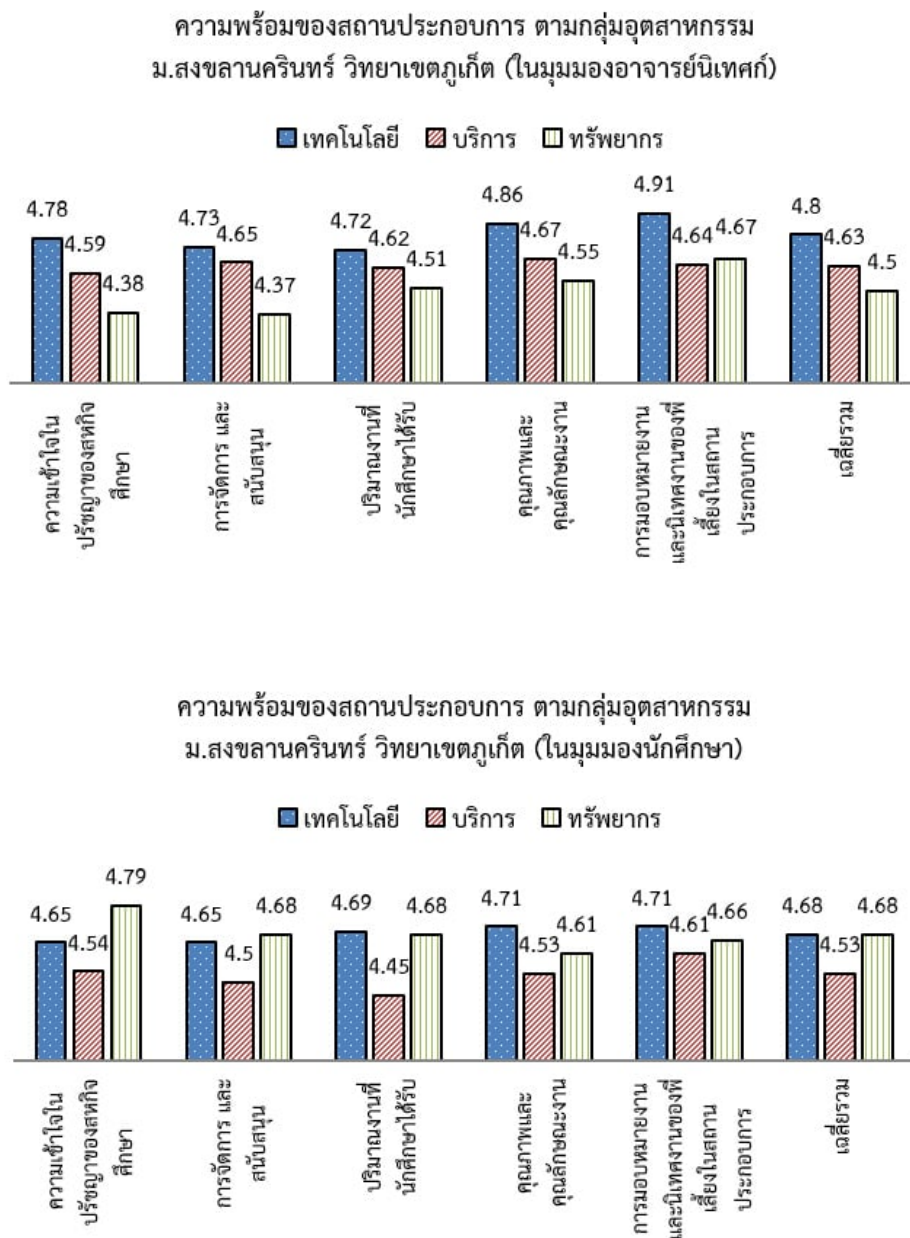
2.1 ผลการศึกษาความพร้อมของสถานประกอบการ ตามแนวทาง CWIE ในมุมมองอาจารย์นิเทศก์ และนักศึกษา แยกรายด้าน พบว่า มุมมองของอาจารย์นิเทศก์ และนักศึกษา เห็นตรงกันว่า สถานประกอบการ มีความพร้อมมากที่สุดในเรื่อง การมอบหมายงานและนิเทศงานของพี่เลี้ยงในสถานประกอบการ ดังแสดงใน ภาพ 2

ภาพ 2 ความพร้อมของสถานประกอบการ ตามแนวทาง CWIE ในมุมมองอาจารย์นิเทศก์และนักศึกษา แยกรายด้าน

2.2 ผลการวิเคราะห์ความพร้อมของสถานประกอบการสหกิจศึกษาแบ่งตามกลุ่มอุตสาหกรรม
ในมุมมองอาจารย์นิเทศก์ และนักศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตภูเก็ต

ผู้วิจัยได้จัดกลุ่มสถานประกอบการที่รับนักศึกษาสหกิจศึกษา ในปีการศึกษา 2565 ตามโครงสร้าง
กลุ่มอุตสาหกรรมของ Stock Exchange of Thailand (2023) พบว่า มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขต
ภูเก็ต สามารถแบ่งสถานประกอบการสหกิจศึกษาตามโครงสร้างกลุ่มอุตสาหกรรม ได้ 3 กลุ่ม ได้แก่
กลุ่มเทคโนโลยี กลุ่มบริการ และกลุ่มทรัพยากร ผลการวิเคราะห์ความพร้อมของสถานประกอบการเมื่อแบ่ง
ตามกลุ่มอุตสาหกรรมดังกล่าว ดังแสดงในภาพ 3

ภาพ 3 ความพร้อมของสถานประกอบการสหกิจศึกษาแบ่งตามกลุ่มอุตสาหกรรม ในมุมมองอาจารย์นิเทศก์
และนักศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตภูเก็ต

จากภาพ 3 ในมุมมองอาจารย์นิเทศก์ พบว่า ในภาพรวมสถานประกอบการกลุ่มเทคโนโลยี มีความพร้อมมากที่สุด ($M=4.80$) รองลงมา คือ กลุ่มบริการ ($M=4.63$) และกลุ่มทรัพยากร ($M=4.50$) ตามลำดับ เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า อาจารย์นิเทศก์จากคณะเทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม และวิทยาลัยการคอมพิวเตอร์ เห็นว่า สถานประกอบการมีความพร้อมมากที่สุดทางด้านการมอบหมายงานและนิเทศงานของพี่เลี้ยง สำหรับอาจารย์นิเทศก์จากคณะการบริการและการท่องเที่ยว เห็นว่า สถานประกอบการมีความพร้อมมากที่สุดทางด้านคุณภาพและคุณลักษณะงาน

สำหรับมุมมองนักศึกษา พบว่า ในภาพรวม สถานประกอบการกลุ่มเทคโนโลยี และกลุ่มทรัพยากร มีความพร้อมมากที่สุดเท่ากัน ($M=4.68$) รองลงมา คือ กลุ่มบริการ ($M=4.53$) ตามลำดับ เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า นักศึกษาจากวิทยาลัยการคอมพิวเตอร์ เห็นว่า สถานประกอบการมีความพร้อมมากที่สุดทางด้านคุณภาพและคุณลักษณะงาน และทางด้านการมอบหมายงานและนิเทศงานของพี่เลี้ยง นักศึกษาจากคณะการบริการและการท่องเที่ยว เห็นว่า สถานประกอบการมีความพร้อมมากที่สุดทางด้านการมอบหมายงานและนิเทศงานของพี่เลี้ยง และนักศึกษาจากคณะเทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม เห็นว่า สถานประกอบการมีความพร้อมมากที่สุดทางด้านความเข้าใจในปรัชญาของสหกิจศึกษา

2.3 ความคิดเห็นเพิ่มเติมของอาจารย์นิเทศก์ และนักศึกษา เกี่ยวกับความพร้อมของสถานประกอบการสหกิจศึกษา สามารถสรุปสาระสำคัญ ดังต่อไปนี้

2.3.1 ความคิดเห็นเพิ่มเติมของอาจารย์นิเทศก์

1) สถานประกอบการมีการอบรมให้ความรู้พนักงานใหม่ ซึ่งทางสถานประกอบการจัดให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการอบรมดังกล่าว ทำให้นักศึกษาเข้าใจรายละเอียดที่เกี่ยวข้องกับงานที่ปฏิบัติมากยิ่งขึ้น สร้างความประทับใจต่อนักศึกษาเป็นอย่างมาก

2) สถานประกอบการแสดงถึงความเป็นมืออาชีพให้ความสำคัญกับการทำงาน การมีส่วนร่วมของนักศึกษา และมีพี่เลี้ยงดูแลนักศึกษาเป็นอย่างดี

3) สถานประกอบการมีพื้นที่สำหรับทำงานค่อนข้างจำกัด (อยู่ในช่วงก่อสร้างขยายพื้นที่) ทั้งนี้ สถานประกอบการมีการจัดพี่เลี้ยงในการดูแลเอาใจใส่นักศึกษาเป็นอย่างดี

2.3.2 ความคิดเห็นเพิ่มเติมของนักศึกษา

1) มหาวิทยาลัยสามารถไว้วางใจในกระบวนการดูแลนักศึกษาของสถานประกอบการ เห็นควรส่งนักศึกษาเข้าปฏิบัติสหกิจศึกษาในปีถัดไป

2) สถานประกอบการเปิดกว้างด้านความคิด และมีประสบการณ์ในตำแหน่งงานที่นักศึกษาปฏิบัติ ทำให้นักศึกษาได้รับความรู้นอกเหนือจากภาคทฤษฎีในมหาวิทยาลัย

3) สถานประกอบการให้ความสำคัญกับพนักงานทุกตำแหน่ง มีการดูแลจากพี่เลี้ยงหรือหัวหน้าทีมอย่างทั่วถึง พร้อมทั้งให้ความรู้ ประสบการณ์อย่างเต็มที่

อภิปรายผล

จากผลการศึกษาความพร้อมของสถานประกอบการ ตามแนวทาง CWIE ในมุมมองอาจารย์นิเทศก์ และนักศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตภูเก็ต พบว่า ความพร้อมของสถานประกอบการในภาพรวมทั้งอาจารย์นิเทศก์ และนักศึกษา เห็นว่าสถานประกอบการมีความพร้อมตามแนวทาง CWIE อยู่ในระดับมากที่สุด โดยเมื่อพิจารณาความพร้อมรายด้าน พบว่า สถานประกอบการมีความพร้อมมากที่สุดในเรื่องการมอบหมายงานและนิเทศงานของพี่เลี้ยงในสถานประกอบการ ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ Watcharakate and Sookkhumnerd (2020) ที่ได้กล่าวไว้ว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเรียนรู้ของนักศึกษาในการปฏิบัติงานสหกิจศึกษา คือ พี่เลี้ยงมีความพร้อมในการถ่ายทอดความรู้ และเปิดโอกาสให้นักศึกษาปฏิบัติงานอย่างเต็มความสามารถ ซึ่งตามประกาศคณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษา เกี่ยวกับแนวปฏิบัติเพื่อส่งเสริมการจัดหลักสูตร CWIE ในส่วนของแนวปฏิบัติในการบริหารจัดการความร่วมมือของสถานประกอบการ ได้กำหนดไว้ว่า สถานประกอบการจัดให้มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ ปัญหา และแนวทางการปฏิบัติงานระหว่างนักศึกษา คณาจารย์นิเทศก์ และผู้นิเทศงาน มีการติดตามความก้าวหน้าการพัฒนาสมรรถนะของนักศึกษาจากการปฏิบัติงานระหว่างนักศึกษา อาจารย์นิเทศก์ และผู้นิเทศงาน และมีการปรับปรุงในกรณีที่นักศึกษายังไม่เกิดสมรรถนะตามที่กำหนด และประเมินผลการปฏิบัติงานของนักศึกษาและรวบรวมข้อมูลเพื่อนำเสนอต่อสถาบันอุดมศึกษา (The Commission on Higher Education Standards, 2022) นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ Fleming and Haigh (2017) ที่ได้กล่าวไว้ว่า นักศึกษา อาจารย์ และสถานประกอบการ ได้แบ่งปันประสบการณ์เพื่อพัฒนาทักษะที่จำเป็นสำหรับการทำงาน เพื่อให้นักศึกษามีความพร้อมในการทำงานหลังจบการศึกษา และผลงานวิจัยของ Pantamas and Sosanui (2021) ที่ได้กล่าวไว้ว่า คุณลักษณะของสถานประกอบการที่เหมาะสมในการจัดสหกิจศึกษา 8 เดือน คือ สถานประกอบการที่มีการจัดหาพี่เลี้ยงเพื่อให้คำปรึกษา แนะนำ และติดตามการดำเนินงานของนักศึกษาอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ ซึ่งเป็นคุณลักษณะของสถานประกอบการที่สำคัญที่สุด

ผลการเปรียบเทียบความพร้อมของสถานประกอบการ ตามแนวทาง CWIE ในมุมมองอาจารย์นิเทศก์ และนักศึกษา พบว่า อาจารย์นิเทศก์เห็นว่สถานประกอบการมีความเป็นมืออาชีพ ให้ความสำคัญกับการปฏิบัติงานของนักศึกษา ถึงแม้บางสถานประกอบการจะมีข้อจำกัดของพื้นที่ แต่ยังมีการจัดพี่เลี้ยงในการดูแลเอาใจใส่ให้นักศึกษาเป็นอย่างดี ส่วนความคิดเห็นของนักศึกษาเป็นไปในทิศทางเชิงบวกเช่นกัน นักศึกษามีความไว้วางใจและเชื่อมั่นต่อสถานประกอบการที่ไปปฏิบัติงาน เปิดกว้างด้านความคิด และพี่เลี้ยงมีประสบการณ์ในตำแหน่งงานที่นักศึกษาปฏิบัติ ทำให้นักศึกษาได้รับความรู้เพิ่มเติมจากการปฏิบัติงานจริงนอกเหนือจากภาคทฤษฎีในมหาวิทยาลัย ซึ่งจากผลงานวิจัยของ Martin (1997) ที่ได้สำรวจนักศึกษาคณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยแปซิฟิก พบว่า นักศึกษาเลือกเข้าศึกษาที่มหาวิทยาลัยแห่งนี้ เนื่องจากมีโปรแกรม CWIE ที่สามารถสร้างโอกาสในการมีงานทำของนักศึกษาเมื่อสำเร็จการศึกษา

กล่าวโดยสรุป มหาวิทยาลัยมีความจำเป็นอย่างยิ่งในการสร้างความร่วมมือ และสร้างความสัมพันธ์อันดีกับสถานประกอบการ เพราะสถานประกอบการถือเป็นปัจจัยสำคัญให้การขับเคลื่อนให้ CWIE มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตภูเก็ต บรรลุผลตามแผนยุทธศาสตร์ของมหาวิทยาลัย และการพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้าอย่างยั่งยืนต่อไป

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

ข้อเสนอแนะจากอาจารย์นิเทศก์ และนักศึกษาสหกิจศึกษา ที่หลักสูตรสามารถนำไปใช้ปรับปรุงหลักสูตรเพื่อผลิตบัณฑิตให้สอดคล้องกับความต้องการของสถานประกอบการ มีดังนี้

1.1 มหาวิทยาลัยควรมีการผลักดัน และสนับสนุนให้สถานประกอบการเข้ารับการอบรมหลักสูตร CWIE เพื่อให้สถานประกอบการมีความรู้ความเข้าใจในหลักการ CWIE และสิทธิประโยชน์สำหรับสถานประกอบการ

1.2 มหาวิทยาลัยควรเชิญสถานประกอบการเข้าแนะแนว และเข้าร่วมงาน Job Fair ที่มหาวิทยาลัยจัด หรือกิจกรรมที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมสำหรับนักศึกษารุ่นถัดไป

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาความเป็นไปได้ในการจัดหลักสูตรของคณะ/วิทยาลัย ของ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตภูเก็ต ตามหลักการ CWIE

2.2 ควรศึกษาเพิ่มเติม เกี่ยวกับดัชนีความพร้อมสถานประกอบการ CWIE Corporation Readiness Index (CWIE CRI) เพื่อยกระดับ CWIE ของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตภูเก็ต

References

- Fleming, J., & Haigh, N. J., (2017). Examining and challenging the intentions of work-integrated learning. *Higher Education, Skills, and Work-Based Learning*, 7(2), 198-210.
- Hurd, J., & Hendy, M. (1997). What we know about CO-OP employers' perceptions of cooperative education: A synthesis of research in USA and Canada. *Journal of Cooperative Education*, 32(2), 55-62.
- Karsten, E. Z. (2018). *Cooperative education in the Asian region* (1st ed.). Routledge.
- <https://doi.org/10.4324/9781315402024>
- Martin, G.R. (1997). A case study of student recruitment and educational implications for colleges considering mandatory Co-op. *Journal of Cooperative Education*, 32(3), 96-101.

Translate Thai Reference

- Chintrakulchai, W. (2021). *What is personal data or/sensitive data? How many types are there? and What is each type?.* <https://openpdpa.org/personal-data-type>. (in Thai)

- Hongsai, T. (2021). *The production of innovative picture books to prepare oral language readiness among early childhood students in rural areas of sop mei district, Mae hong son province*. [Research report]. Chiang Mai Rajabhat University. (in Thai)
- Karaket, R. (2013). *The company's opinion on the potential of co-operative educational programs of Rajamangala University of Technology Phra Nakhon* [Research report]. Rajamangala University of Technology Phra Nakhon. (in Thai)
- Ministry of Higher Education, Science, Research and Innovation. (2022). *Policy and strategy framework, 2023-2027 Higher Education, Science, Research and Innovation*. <https://www.mhesi.go.th/index.php/all-media/book-ministry/8310-2022-12-13-06-27-40.html>. (in Thai)
- Office of the National Economic and Social Development Council. (2023). *Development of regions and cities*. <https://www.nesdc.go.th/ebook/EcoSocialJournal66-1/mobile/index.html#p=1>. (in Thai)
- Office of the Permanent Secretary. (2022). *Ministry of Higher Education, Science, Research and Innovation: Enhancing entrepreneurial capacities, developing student competencies, and expanding the impact of work integrated education (CWIE) + EEC model type A in higher education institutions*. https://www.ops.go.th/en/content_page/item/7860-cwie-eec-model-type-a. (in Thai)
- Pantamas, R., & Sosanui, U. (2021). *The study of the appropriate characteristics of the workplace for eight months cooperative education for Walailak University* [Research report]. Walailak University. (in Thai)
- Prince of Songkla University, Phuket Campus. (2023). *EdPEX of Prince of Songkla University, Phuket Campus*. <https://info261518.wixsite.com/edpex/copy-of-forwritter>. (in Thai)
- Sangtong, K., & Tongtep, N. (2023). Exploring the potential of cooperative education students from the corporation perspective to enhance cooperative and work-integrated education (CWIE): A case study of Prince of Songkla University, Phuket Campus. *Journal of Information and Learning*, 34(3), 46-61. (in Thai)
- Srisa-an, W. (2021). *Curriculum training education for executive supervisor and worker for cooperative and work integrated education*. https://cwie.mhesi.go.th/readFile/trainingCwie_pMjk1TSCos1Tx28RHUcmVlnMeDCNI7DrybQaAeO7.pdf. (in Thai)
- Stock Exchange of Thailand. (2023). *Classification of industry group and sector*. <https://www.set.or.th/en/listing/equities/industry-sector-classification>. (in Thai)

The Commission on Higher Education Standards. (2022). *Criteria and Best Practices for*

Curriculum Development of cooperative and work-integrated education in 2022.

<https://www.ops.go.th/th/ches-downloads/edu-standard/item/7949-2565-10>. (in Thai)

Watcharakate, R., & Sookkumnerd, T. (2020). Factors affecting cooperative education learning outcome of students in the faculty of science from educational institutes in the cooperative education development network of the upper central region. *Electronic Journal of Open and Distance Innovation Learning*, 10(2), 88-107. (in Thai)

Wongrattana, C. (2018). *Techniques for using statistics for research*. Chulalongkorn University. (in Thai)